

KOCA, Mehmet Akif, TÜRK DEMİR ÇELİK SANAYİİ İÇİN STRATEJİ
ÖNERİLERİ: BÜTÜNLEŞME VE ORTAK GİRDİ TEMİNİ
DPT Uzmanlık Tezi, Ankara, 2008.

=====

ÖZET

Planlama Uzmanlığı Tezi
TÜRK DEMİR ÇELİK SANAYİİ İÇİN STRATEJİ ÖNERİLERİ:
BÜTÜNLEŞME VE ORTAK GİRDİ TEMİNİ

Mehmet Akif KOCA

Dünya demir çelik sanayii, son yıllarda Çin başta olmak üzere gelişme yolundaki ülkelerde yüksek oranlı bir talep artışına sahne olmaktadır. Bununla beraber, yine Çin başta olmak üzere gelişme yolundaki ülkelerin çelik üretimlerinde büyük artış yaşanmaktadır. Demir çelik sanayiindeki yüksek büyüme, demir cevheri, kok kömürü ve hurda gibi demir çelik girdilerine olan talebi de büyük oranda artırmış ve bu girdilerin uluslararası fiyatlarının yükselmesine yol açmıştır. Demir çelik sanayii, ürün ve girdi fiyatları itibariyle dalgalı bir yapıya sahiptir. Uluslararası piyasalarda oluşan nihai ürün fiyatlarıyla girdi fiyatları arasındaki fark (marj) demir çelik firmalarının karlılığını belirlemektedir.

Ürün ve girdi piyasalarındaki riskleri en aza indirmek isteyen dünyanın en büyük çelik üreticileri bile son dönemde birleşmeler ve satın almalar yoluyla bütünleşmeye gitmektedir. Demir çelik sanayiinde bütünleşmeler sadece çelik üreticileri arasında değil, geriye doğru girdi üreticileriyle de gerçekleşmektedir. Ancak, son dönemdeki birleşme ve satın almalara rağmen, demir çelik sanayii girdi üreticilerine ve önemli müşterilerine kıyasla daha parçalı bir yapı sergilemektedir. Parçalı bir sektör yapısı içerisinde aynı zamanda fazla kapasitenin bulunması üreticiler arasında fiyat rekabetine yol açmaktadır. Böyle bir ortamda, ölçek ekonomisinin altında üretim yapan çelik üretim tesislerinin ve rakiplerine göre düşük kapasiteli çelik firmalarının rekabet gücü giderek azalmaktadır.

Türk demir çelik sanayii, 1980'lerden sonra özel sektör eliyle gerçekleştirilen yatırımlar neticesinde dünyanın on birinci, Avrupa'nın ise üçüncü en büyük çelik üreticisi konumuna ulaşmıştır. Ancak, bu büyüme, bazı ürün gruplarında çok sayıda üreticinin faaliyet gösterdiği, küçük firmalardan oluşan, parçalı bir sektörel yapıyı da beraberinde getirmiştir. Türk demir çelik üreticileri, yurt dışı pazarlarda rekabet ettiği rakipleri ile serbest ticaret anlaşmaları kapsamında vergisiz ithalatın mümkün olduğu yurt içi pazarda da rekabet etmek durumundadır. Bu pazar yapısı, son yıllarda hız kazanan sektördeki bütünleşme eğiliminin uzun vadede Türk demir çelik sanayiini de etkilemesini kaçınılmaz kılmaktadır.

Diğer taraftan, Türk demir çelik üreticileri ağırlıklı olarak ithal hammaddeye bağımlı şekilde üretim yaptıklarından uluslararası girdi piyasalarındaki gelişmelerden doğrudan etkilenmektedir. Türk demir çelik üreticileri, Rusya ve Ukrayna gibi girdi üreten bazı ülkelerdeki demir çelik kapasitesi artışlarına bağlı olarak, girdi fiyatlarının artması ve hatta hurda başta olmak üzere bazı girdilerde arz sıkıntısı yaşanması riski ile karşı karşıyadır. Türk demir çelik sanayiinde faaliyet gösteren firmaların girdi tedarik güvenliğini en az maliyetle sağlamak amacıyla ortak girdi teminine yönelik stratejiler geliştirilmesi önem arz etmektedir.

Dünya demir çelik sanayiinde değişen dinamikler, Türk demir çelik üreticilerinin yeni rekabet koşullarına uyum sağlamak adına uzun vadeli stratejiler geliştirmesini zorunlu kılmaktadır. Bu Tezde, dünyadaki gelişmelerin ışığında Türk demir çelik sanayiinin gelişimi değerlendirilmiş ve Porter'ın "Sektörlerin Yapısal Analizi" yaklaşımı kullanılarak sektörün uzun vadede rekabet edebilirliğini sürdürmeye yönelik strateji önerileri geliştirilmiştir. Çalışmada, literatür taraması, istatistikî veri derleme ve veri inceleme yöntemleri kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Demir Çelik, Rekabet Stratejisi, Bütünleşme, Tedarik Zinciri, Hurda

ABSTRACT

Thesis for Planning Expertise

STRATEGY RECOMMENDATIONS FOR THE TURKISH IRON AND STEEL INDUSTRY: CONSOLIDATION AND JOINT INPUT SUPPLY

Mehmet Akif KOCA

World steel industry has been facing an enormous growth in steel demand in some developing countries, especially in China. As a result, steel output has been increasing largely in developing countries including China. Huge growth in the iron and steel industry also increased the demand for raw materials such as iron ore, coking coal and scrap and raised the prices of steel inputs considerably. Steel and raw material prices are cyclic in their nature and margins between steel prices and input prices in the international markets determine profitability of steel producers.

In order to mitigate risks in product and raw material markets, even the leading steel companies became increasingly involved in mergers and acquisitions. Consolidation in the steel industry takes place not only between steel companies, but also as backward integration with raw material suppliers. Despite recent consolidation efforts, global steel industry remains relatively fragmented compared to raw materials suppliers and its main customers. Persistent overcapacity in a fragmented industry leads to intense price competition. In this environment, competitiveness of steel plants with capacities below minimum efficient scale and small-scale steel companies having low output levels has been deteriorating.

Turkish steel industry has become the 11th largest producer in the world and 3rd largest producer in Europe as a result of the private sector lead investments after 1980s. However, this growth has created a fragmented industry structure in some product groups with many producers having relatively small capacities. Turkish steel companies compete with producers from other countries in export markets, as well as in the domestic market where imports from some countries come with no import taxes due to free trade agreements. In this market structure, consolidation trend in the world steel industry will necessarily affect Turkish steel companies in the long term.

On the other hand, Turkish steel companies are highly dependent on imported raw materials, making them very vulnerable to developments in international raw material markets. Turkish steel producers face a risk of increased raw material prices -even input shortages- mainly in scrap market, due to increasing steel production capacities in the world and in some raw material exporting countries, such as Russia and Ukraine. In order to guarantee low cost input supply for Turkish steel companies, there is a need to develop joint procurement strategies for their raw material needs.

Changing dynamics of the world steel industry require Turkish steel companies to develop long term strategies in order to adapt to the new competitive landscape. This thesis discusses developments in the Turkish iron and steel industry while considering global developments and conducts a competitive analysis based on Porter's "Structural Analysis of Industries" framework to develop strategy recommendations for sustaining long-term competitiveness of the industry. This study employs literature search, statistical data gathering and data analysis methods.

Key Words: Iron and Steel, Competitive Strategy, Consolidation, Supply Chain, Scrap